

Biopotraviny z pohledu evropské a domácí legislativy

Iveta Maliňáková

Bakalářská práce
2011

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta technologická

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta technologická
Ústav technologie a mikrobiologie potravin
akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Iveta MALIŇÁKOVÁ**
Osobní číslo: **T090305**
Studijní program: **B 2901 Chemie a technologie potravin**
Studijní obor: **Technologie a řízení v gastronomii**

Téma práce: **Biopotraviny z pohledu Evropské a domácí legislativy.**

Zásady pro vypracování:

1. Biopotraviny.
2. Ekologické zemědělství.
3. Logo biopotravin.
4. Zákony vztahující se na biopotraviny.
5. Výroba a distribuce biopotravin.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] POTRAVINÁŘSKÁ REVUE–SPECIÁL/2008.

[2] ROČENKA EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ V ČESKÉ REPUBLICĚ 2009.

[3] http://ec.europa.eu/agriculture/organic/eu-policy/expert-recommendations_cs.

[4] URBAN, J., ŠARAPATKA, B. a kol. Ekologické zemědělství, MŽP, Praha 2003.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Bc. Marcela Sukovítá

Bzenec

Datum zadání bakalářské práce:

11. února 2011

Termín odevzdání bakalářské práce:

30. května 2011

Ve Zlíně dne 12. dubna 2011

doc. Ing. Petr Hlaváček, CSc.

děkan

doc. Ing. Jan Hrabě, Ph.D.

ředitel ústavu

Příjmení a jméno: Maliňáková Iveta

Obor: Technologie a řízení v gastronomii

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na příslušném ústavu Fakulty technologické UTB ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- beru na vědomí, že podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Ve Zlíně 16.5.2011

.....

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47 Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

²⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídá k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce je zaměřena na téma biopotravin z legislativního hlediska v České republice a Evropské Unii. V práci je popsána charakteristika ekologického zemědělství a biopotravin. Dále popisuje podmínky jejich značení, subjekty zabývající se jejich kontrolou, výrobu a distribuci biopotravin do tržní sítě.

Klíčová slova: biopotraviny, ekologické zemědělství, Evropská unie, Česká republika, označování, kontrola, evropské hospodářské společenství.

ABSTRACT

The bachelor thesis is oriented on organic food from the Czech and European legislative point. There is described the characteristic of organic farming and organic food. It describes also the conditions of their markings, the bodies to control the production and distribution of organic products to the market.

Keywords: organic food, Organic farming, European Union, Czech Republic, labeling, kontrol, European Economic Community.

Chtěla bych poděkovat vedoucí mé bakalářské práce paní Ing. Bc. Marcele Sukovité, za vedení, poskytnuté rady a cenné připomínky k mé bakalářské práci. Dále bych chtěla poděkovat své rodině za podporu a pomoc.

Motto

„Koho neuzdraví léky, toho uzdraví příroda.“ (Hippokrates)

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	8
1 CO JE BIOPOTRAVINA	9
1.1 CO JE BIOPRODUKT.....	9
1.1.1 Bioprodukty rostlinného původu.....	9
1.1.2 Bioprodukty živočišného původu.....	9
1.2 PRODUKTY Z PŘECHODNÉHO OBDOBÍ.....	10
1.3 EKOFARMA.....	10
1.4 HNOJIVA A POMOCNÉ PŮDNÍ LÁTKY.....	11
2 EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ	12
2.1 EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ V ČR.....	13
2.2 EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ V EU.....	14
2.3 OZNAČOVÁNÍ.....	14
2.3.1 Značení v některých členských státech EU.....	16
2.3.2 Kontrola a označování biopotravin z pohledu státu.....	19
2.3.2.1 Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský.....	21
2.3.2.2 KEZ o.p.s.....	21
2.3.2.3 ABCERT.....	22
2.3.2.4 Biokont CZ.....	22
3 ZÁKONY VZTAHUJÍCÍ SE NA BIOPOTRAVINY	23
3.1 VÝROBA BIOPOTRAVIN.....	24
3.2 DISTRIBUCE BIOPRODUKTŮ.....	24
3.2.1 Kvalita bioproduktů z ekologického zemědělství.....	27
ZÁVĚR	28
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	29
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	34
SEZNAM OBRÁZKŮ	35
SEZNAM PŘÍLOH	36

ÚVOD

Lidí, kteří nikdy nepřišli do styku s biopotravinou nebo by o ní alespoň neslyšeli, rok od roku ubývá. Hlavní zásluhu na tom má zvyšující se informovanost spotřebitelů a také jejich zvyšující se zájem o biopotraviny. Ve většině případů se jedná spíše o zvědavost zákazníků, zkusit něco nového, jež má kvůli své ceně „nálepku“ nadstandardu. Do drtivé většiny těchto zákazníků patří maminky, jež chtějí pro své ratolesti jen to nejlepší, takže překousnou vyšší cenu výrobku a s pocitem zadostiučinění pro své dítě nahází biopotraviny do nákupního košíku. To ukazuje i spotřeba biopotravin, ve které jasně vede strava pro naše nejmenší.

Ale jaký je vlastně ten hlavní smysl bio? Studie zabývající se biopotravinami se shodují, že je výhoda absence chemických reziduí, a že jsou zdraví prospěšné. Jejich zásadní vliv na organismus, ale nebyl s jistotou potvrzen, takže pro zatím, se spotřebitelé dají dělit na skupinu příznivců a odpůrců bio. Jedni jim fandí, nakupují je a věří v jejich čistotu a na straně druhé jsou jejich zarytí odpůrci, jež tvrdí, že se jedná jen o další útok na naši peněženku.

Bakalářská práce se zabývá biopotravinami z pohledu legislativního a to jak v České republice, tak i v evropské unii, kterou jsme nedílnou součástí. Vzhledem k tomuto faktu, došlo ke sjednocení většiny zákonů a nařízení a Česká republika převzala legislativu platnou pro celou Evropskou unii.

1 CO JE BIOPOTRAVINA

Biopotravina je potravina vyrobená ze surovin pocházejících z ekologického zemědělství za podmínek uvedených v Nařízení Rady (EHS) č. 2092/91 a v zákoně č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství v platném znění, na kterou bylo vydáno osvědčení o původu biopotraviny [1]. Jako biopotravinu tak můžeme nalézt jak potraviny rostlinného, tak živočišného původu. Biopotraviny nelze zaměňovat s vegetariánskou stravou. Je běžné, že se spotřebitelům nabízí i ekologické produkty, které nemusí být vhodné pro tzv. „zdravou výživu“. Klidně si lze koupit „bio-špek“. Důležité je, že tento produkt byl vyroben ze surovin pocházejících výhradně z ekologického zemědělství [2].

1.1 Co je bioprodukt

Bioprodukt je surovina rostlinného nebo živočišného původu získaná v ekologickém zemědělství a určená k výrobě biopotravin, krmiv, osiva, sadby a dalších ekologických výrobků, na niž bylo vydáno osvědčení o původu bioproduktu. Může to být například zelenina, ovoce, obiloviny, luskoviny, olejoviny, přadné a aromatické rostliny, ale také syrové mléko, vejce nebo živá zvířata [3].

1.1.1 Bioprodukty rostlinného původu

Jsou to produkty zemědělského systému, který vylučuje použití průmyslově vyrobených hnojiv, pesticidů a regulátorů růstu. Systém je založen na rotaci plodin, statkových hnojivech, ručním odstraňování plevelu a biologické regulaci hmyzu. Je zakázáno používat geneticky manipulované organismy nebo produkty z nich. Na trhu se jedná především o produkty prodávané v čerstvém, často syrovém stavu. Rozšířeny jsou na různé druhy obilovin a luštěnin, ovoce a zeleninu, brambory, ale již se také ekologicky pěstuje káva a z nepotravinářských plodin bavlna [4].

1.1.2 Bioprodukty živočišného původu

Trh s těmito bioprodukty se začal rozvíjet později a pomaleji z důvodu nutnosti delší doby transformace z konvečních chovů na ekologické. Společná legislativa, platná pro celou evropskou unii, byla přijata až v polovině roku 1999. Nařízením EU, pro ekologický chov zvířat, platí zákaz používání genově upravených organismů. Zvířata se musí krmit ekologicky vyrobenými krmivy, je zakázáno používat antibiotika, profylakticky působící látky a stimulatory růstu. Platí rovněž zákaz používání vazných stájí, musí se zajistit pastva a vý-

běh. Veterinární péče dává přednost fototerapeutickým a homeopatickým léčivům, není dovoleno podávání hormonů pro regulaci říje. Jsou stanoveny minimální plochy pro určitý počet zvířat a systém kontrol umožňující zjistit původ masa [4].

1.2 Produkty z přechodného období

Účelem přechodného období neboli tzv. konverze je přeměna tradiční zemědělské výroby na ekologické zemědělství způsobem uvedeným v žádosti o registraci, a zabezpečení odstranění vlivu negativních dopadů předchozí zemědělské činnosti na zemědělskou půdu, krajinu a životní prostředí. Podle zákona jsou tyto produkty označeny chráněnou značkou „produkt z přechodného období“. Nejčastější využití těchto produktů je převážně jako osivo další ekologické produkce, v omezené míře je určeno k prodeji a spotřebě u konečných zákazníků [5]. Ministerstvo vede seznam osob zařazených do přechodného období a seznam ekologických podnikatelů s informací o výměře pozemků a zveřejňuje je ve Věstníku Ministerstva zemědělství. Přechodné období začíná dnem podání bezvadné žádosti a končí uplynutím 24 měsíců od toho dne v případě orné půdy a TTP, 12 měsíců v případě pastvin a výběhů pro přežvýkavce a 36 měsíců v případě sadů a vinic vysázených před podáním bezvadné žádosti. Sady a vinice vysázené po podání bezvadné žádosti a rybníky se posuzují z hlediska doby přechodného období jako orná půda (délka přechodného období je 24 měsíců). Zákon ukládá ekologickému podnikateli povinnost ohlásit v průběhu přechodného období jakékoliv změny. Může se jednat zejména o zmenšení výměry písemným oznámením, zvýšení výměry podáním žádosti o registraci k novým pozemkům, změnu osoby (fyzické nebo právnické) ekologického podnikatele písemným oznámením. Žádosti a oznámení se podávají Ministerstvu zemědělství, výhradně písemně [6].

1.3 Ekofarma

Ekofarma je farma, na které se chovají hospodářská zvířata nebo pěstují kulturní plodiny za podmínek, které splňují legislativu ekologického zemědělství. Některé ekofarmy slouží i jako forma rozšiřování venkovského cestovního ruchu.

Agroturistika je forma venkovské turistiky, kterou provozuje farmář a slouží mu jako vedlejší finanční zdroj k udržení nebo rozšíření jeho pracovní činnosti. Agroturistika je ideální formou rodinné dovolené. Umožňuje strávit volný čas ve zdravém prostředí českého venkova a zároveň se jedná o rekreační pobyt přímo na farmě. Návštěvník se dostane do bezprostředního kontaktu s děním a životem na statku, má možnost zakoupit si na farmě do-

mácí produkty, jako je mléko, tvaroh, sýry, vejce nebo čerstvá zelenina a ovoce. Host se může volně pohybovat po celé farmě, takže pozná vše od hospodářských a domácích zvířat až po práce s hospodářstvím neoddělitelně související [7]. Na ekofarmách je možno trávit víkendové i vícedenní pobyty. Návštěvníky nebývají pouze rodiny s dětmi, ale často děti a mládež z různých zájmových kroužků, pro které tento pobyt může být velkým zážitkem [8]. Agroturistika může také pomoci řešit nezaměstnanost v regionu a snižovat tak závislost na městě, což přispívá k udržitelnému rozvoji venkova. Ekoagroturistika je agroturistika provozovaná na farmě, jež vlastní certifikát ekologického zemědělství [7].

1.4 Hnojiva a pomocné půdní látky

Seznam povolených hnojiv a pomocných půdních látek je dán zákonem. Jedná se zpravidla o přírodní produkty nebo také o vedlejší produkty zpracování, které jsou vzhledem ke svému složení bezrizikové a jejichž návrat nebo dodání do koloběhu látek v zemědělském podniku je z ekologického hlediska opodstatnělý. Použití jiných produktů, než těch, které jsou uvedeny v tomto seznamu, není v ekologickém zemědělství možné. U celé řady hnojiv musí potřebu hnojení „uznat“ kontrolní pracoviště. Půdní analýzy (např. obsah P, K) nebo též analýzy rostlin (např. u stopových prvků) mohou poskytovat důležité informace o tom, zda je aplikace hnojiv skutečně potřebná [9]. V ekologickém zelinářství jsou velmi omezené možnosti přímé ochrany rostlin. Důležitá jsou proto všechna preventivní opatření, jejichž pomocí se dají vypěstovat zdravé, odolné rostliny. Ochrana rostlin v ekologickém zemědělství je kombinací různých opatření, zejména ke zvýšení půdní úrodnosti, k posílení ekosystému a rostlin. V oblasti prevence je na prvním místě péče o ekosystém. Čím je ekosystém rozmanitější, tím je vyváženější. Důležitou prevencí je také správná kultivace, přiměřená a rovnoměrná závlaha a podle možnosti volba odolných odrůd. Mezi nepřímá opatření patří použití speciálních sítí a netkaných textilií. V oblasti přímé ochrany nepovoluje právní řád pro EZ použití syntetických pesticidů a uvádí seznam povolených přípravků a ostatních prostředků na ochranu rostlin (vyhláška č. 53/2001 Sb., příloha č. 4) v platném znění [10].

2 EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

Ekologické zemědělství (někdy též bio zemědělství, řidčeji organické zemědělství z anglického „organic agriculture“), je takový způsob hospodaření, který bere ohled na přirozené koloběhy a závislosti a umožňuje tak produkovat vysoce kvalitní a hodnotné potraviny. Jeho prioritou je kvalita, nikoli kvantita produkce. Je založené na zásadách etičtějšího přístupu vůči chovaným zvířatům, ochrany životního prostředí, šetření neobnovitelných zdrojů, ochraně zdraví populace, ale i udržení zaměstnanosti v zemědělství a na venkově a udržení biodiverzity (rozmanitosti rostlinných a živočišných druhů). Je jedním z prostředků trvale udržitelného rozvoje a od roku 1994 je součástí zemědělské politiky Evropské unie [5]. Ekologické zemědělství má nejbližší k ideálnímu multifunkčnímu modelu zemědělství, do kterého spadá:

- Ekonomická výhodnost z dlouhodobého hlediska.
- Ochrana zdrojů podzemních vod, snížení znečištění vody povrchové.
- Úspora energie a neobnovitelných zdrojů.
- Snížení nadprodukce.
- Zlepšení kvality potravin a zdravotního stavu populace.
- Zavedení nového perspektivního produktu – biopotraviny pro náš i zahraniční trh.
- Udržení přírodního rázu krajiny a stability osídlení.

Levnější konvenční produkty ve srovnání s biopotraviny dosud těží z toho, že do jejich ceny nejsou promítnuty veškeré primární i sekundární náklady, které společnosti vytváří, jako energeticky náročná výroba hnojiv a pesticidů, znečištění vod, vlivy na zdravotní stav populace a dalších složek životního prostředí. EZ je zvláště vhodné pro využití v oblastech s nutností ochrany kvality podzemní vody a umožňuje rovněž zlepšení kvality vod povrchových. Ekologické zemědělství je založeno na uzavřenosti koloběhů v rámci zemědělského podniku. Jedním z hlavních cílů je omezení vstupů zvenčí a minimalizace spotřeby neobnovitelných zdrojů surovin a energie. Konvenční zemědělství je energeticky a surovinově náročnější (výroba pesticidů, hnojiv atd.). Ve vyspělých zemích je nadprodukce potravin vážným problémem, který zatěžuje státní rozpočty (dotace klesajících výkupních cen, náklady spojené se skladováním nadprodukce, subvencování exportu, poškozování zemědělců v cílových zemích atd.). Proto jsou například v zemích Evropské unie podporovány zemědělské metody, které cestou omezeného používání intenzifikačních faktorů sni-

žují nadprodukcí, a to při zachování příjmové hladiny zemědělců. Ve většině zemí EU jsou již biopotraviny propagovány jako produkt výhodný pro zdraví spotřebitele. U nás je při propagaci zdravotní prospěšnosti biopotravin zatím nezastupitelná úloha nevládních organizací (například svaz PRO-BIO) a angažovanost samotných spotřebitelů. Vyšší ceny za bioprodukty a za biopotraviny jsou možností pro znevýhodněné oblasti, menší zemědělské a zpracovatelské podniky. Umožňují specializaci a zachování nezávislých maloobchodů. V kvalitě „bio“ lze produkovat řadu místních a regionálních specialit. Ekologické zemědělství se vyznačuje vyšší potřebou lidské práce a je vhodné i pro marginální oblasti a menší rodinné farmy [11]. Na ekologickém podnikateli se vyžaduje aktivní přístup k zamezení přímé kontaminace ekologických pozemků splachem (erozí) z konvenčních ploch nebo kontaminací zakázanými látkami při jejich ošetřování. Zejména se jedná o případy, kdy ekologicky obhospodařované pozemky sousedí s konvenčně obhospodařovanou ornou půdou, sady, vinicemi, chmelnicemi apod. Za dostačující oddělení od konvenčních ploch se považují remízky, meze, polní cesty, silnice, tratě, liniová zeleň, vodoteč, les, úvrať osetá TTP apod. (ve všech případech by oddělovací pás neměl být užší než 3 m). Zvláštní pozornost je třeba věnovat případům, kdy hrozí reálné nebezpečí splachu (eroze) z výše položeného konvenčního pozemku. V takových případech musí farmář provést opatření k odvedení nebo vsáknutí splachové vody (odvodní stružka, průleh, zasakovací pás TTP apod.) [6].

2.1 Ekologické zemědělství v ČR

Počátky ekologického zemědělství v České republice lze zaznamenat ve 2. Polovině 80. let (vznik organizace Bioagra, konference o ekologickém zemědělství) [12]. Po vstupu České republiky do EU (1. 5. 2004) nastal zásadní rozmach ekologického zemědělství. Dochází k integraci zemědělství do společné zemědělské politiky EU. Příslušná legislativa ČR se sloučila s nařízením Rady (EHS) č. 2092/1991 ze dne 24. 6. 1991. Ekologické zemědělství je dnes v ČR stabilizovaným zemědělským systémem na vysoké úrovni [13]. Ministerstvo zemědělství je garantem dodržování pravidel pro ekologické zemědělství, a to jak národní, tak evropské legislativy. MZe dále administruje státní podporu pro ekologické zemědělce v rámci národních dotací a Programu rozvoje venkova a má v gesci realizaci strategických dokumentů rozvoje ekologického zemědělství. Formou finančních podpor se aktivně podílí na podpoře marketingu, osvěty a vzdělávání [14]. Ke konci roku 2009 hospodařilo v ČR 2 689 ekologických zemědělců a 501 výrobců biopotravin. V průběhu roku 2009 došlo ke

zvýšení počtu ekologických sadařů a vinařů, výměra ekologických sadů činila 3 678 ha, výměra vinic 645 ha. Zemědělská půda ekologicky obhospodařovaná vzrostla na 398 407 ha, což představuje 9,38 % z celkové výměry [15]. Česká republika je lídrem v oboru ekologického zemědělství mezi novými členskými státy EU. Na dotacích speciálně pro ekofarmáře se ročně vyplácí miliarda korun [16]. Rozložení ekologických podniků po České republice není příliš vyrovnané. Přes 33 % ekologických podniků je soustředěno ve Zlínském a Olomouckém kraji. Další oblasti s vysokým počtem ekologických farem jsou například jižní Čechy, Plzeňsko a Ústecko. Několik ekologických farem je také na Pardubicích, Vysočině a ve Středočeském kraji [17].

2.2 Ekologické zemědělství v EU

V současnosti je evropské ekologické zemědělství ve světě uznávanou alternativou ke konvenčnímu zemědělství. Patří k hlavním pilířům trvale udržitelného zemědělství. V posledních letech zaznamenalo v evropských státech značný rozvoj. Trvale se zvyšuje počet Evropanů, kteří upřednostňují zemědělské produkty získávané z ekologického zemědělství před produkty z konvenčního zemědělství. Nedávné krize, které se týkaly potravin (BSE, dioxiny, PCB aj.), přispěly k tomu, že se ekologická produkce v řadě evropských zemí zvýšila [10]. V České republice (na rozdíl od ostatních členských zemí EU) jsou nejvíce podporována neinvestiční opatření, což posiluje trend hospodaření na trvalých travních porostech. Stále tedy chybí podpora hospodaření na orné půdě. Přitom by farmáři neměli být závislí na dotacích, ale na zájmu o své produkty ze strany spotřebitelů. Tato poptávka, jak je vidět na vzrůstajícím trendu zájmu o farmářské trhy, o produkci zemědělců je. Nicméně stále chybí výraznější podpora ze strany státu – tvorba vhodných politik, které by podporovaly samotnou produkci biopotravin, je nedostatečná [18].

2.3 Označování

V ČR jsou pravidla označování bioproduktů, biopotravin a ostatních bioproduktů stanovena v Zákoně 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a jeho prováděcí vyhlášce MZe č.16/2006 Sb. v platném znění. Podmínkou získání práva na užívání loga je splnění základních administrativních požadavků zákona jako: registrace subjektu do systému EZ, uzavřená smlouva s kontrolní organizací, provedená každoroční inspekce, ukončené přechodné období a podaná žádost o vydání certifikátu na konkrétní bioprodukt / biopotravinu

a dodržování pravidel českého zákona a evropského nařízení k EZ [6]. Povinné údaje, které se musí na biopotravině uvádět:

- logo BIO, případně jiný vhodný způsob (např. skot v průvodní dokumentaci slovem „bio“)
- číselný kód kontrolní organizace (tj. CZ-BIO-KEZ-01, CZ-BIO-ABCERT-02 a CZ-BIOKONT-03). Předpisem je nově definována forma kódu kontrolních organizací, kdy přibyl výraz odkazující na ekologický způsob produkce – povinný je od 1.7.2010 (tj. místo dřívějšího CZ-KEZ-01 nově CZ-BIO-KEZ-01)
- logo EU –od 1.7.2010 se stalo povinnou součástí označování všech balených biopotravin (u biopotravin dovezených ze třetích zemí zůstává použití loga dobrovolné). Povinné označení logem EU se vztahuje jen na balené ekologické potraviny vyprodukované ve Společenství. V případě nebalených ekologických potravin / bioproduktů vyprodukovaných ve Společenství nebo jakýchkoliv ekologických potravin dovezených ze třetích zem je užití loga EU dobrovolné / nepovinné
- označení původu biopotraviny – tj. informace, odkud pochází použité zemědělské suroviny, se stala povinnou od 1. 7. 2010. Možné varianty jsou: zemědělská produkce EU, zemědělská produkce mimo EU, zemědělská produkce EU/ mimo, zemědělská produkce daný stát (např. zemědělská produkce ČR).

Výraz „zemědělská produkce EU“ nebo „zemědělská produkce daný stát“ lze použít pouze, pokud všechny (= 98%) složky zemědělského původu pocházejí z této oblasti. Pouze 2% surovin zemědělského původu smí pocházet z jiné oblasti. Původ surovin je definován jako místo, kde byly zemědělské suroviny vyprodukovány (tj. vypěstovány / chovány). Článek 25 říká, že kromě loga EU a ostatních povinných údajů, lze i nadále při označování biopotravin používat také vnitrostátní a soukromá loga, což v podmínkách ČR znamená použití národního loga pro biopotraviny „biozebru“. Článek 62 ukládá pravidla pro označování produktů z přechodného období. Tyto produkty nelze označovat ani logem pro biopotraviny ani označením původu. Produkt z přechodného období se označí pouze slovně výrazem „produkt z přechodného období“ a číselným kódem příslušné kontrolní organizace [19]. Označení potraviny jako „bio“, „eko“, „biologický“, „ekologický“ je upraveno nařízením EU. Zneužití těchto pojmů je chápáno jako uvádění spotřebitele do omylu a klamání spotřebitele a může být postihováno pokutami. Jako „biologické“ nebo „ekologické“ mohou být označeny jen ty produkty a potraviny, které byly vyrobeny v souladu s

ustanoveními nařízení. V ČR se používá národní označení textem „Bio – Produkty ekologického zemědělství“ a národním logem. Označení zaručuje, že produkty pocházejí z kontrolovaného systému ekologického zemědělství a byly osvědčeny oprávněným certifikačním orgánem [20].

Obr. 1 České národní logo [21]

1. července 2010 vstoupila v platnost nová pravidla EU pro označování biopotravin, která zahrnují i požadavek zobrazovat nové logo EU pro ekologickou produkci. Tento „eurolist“ musí být nyní povinně znázorňován na balených bioproduktech, které byly vyrobeny v členských státech EU a splňují stanovené normy. Vedle označení EU je nadále možné používat další soukromá, regionální či národní loga. Uvádění loga na nebalených a dovážených bioproduktech je dobrovolné. Kromě loga stanoví nová pravidla pro označování také povinnost uvádět místo, kde byly složky produktu vyprodukovány, a číselný kód subjektu, který měl na starosti kontrolu. Hospodářské subjekty mají na splnění těchto nových pravidel dvouleté přechodné období [22].

Obr. 2 Nové logo EU [21]

2.3.1 Značení v některých členských státech EU

V každém z členských států Evropské unie platí jednak evropské Nařízení o ekologickém zemědělství a zároveň specifická národní legislativa, případně nadstandardní předpisy svazů či jednotlivých certifikačních organizací. Ve většině členských zemí existuje pro biopotraviny

specifické značení. V obchodech se můžeme nejčastěji setkat s výrobky ze zemí EU s tímto značením:

Slovenská národní značka bioproduktů, kterou jsou certifikovány produkty ekologického zemědělství v souladu se zákonem 421/2004 Z o ekologickom poľnohospodarstve [23].

Obr. 3 Slovenská národní značka [24]

Společnost Naturalis SK, s.r.o., navázala na činnost sdružení Naturalis, který vykonával inspekci od roku 1995 a později i certifikaci. Někteří inspektoři vykonávali svoji činnost ještě před vznikem sdružení Naturalis na základě jmenování dekretů tehdejšího Ministerstva zemědělství Slovenské republiky. Společnost Naturalis SK, s.r.o., byla založena dne 10.03.2004. Hlavními předměty podnikání jsou kontrola a certifikace v ekologickém zemědělství. Výkonem kontroly a certifikace je společnost oprávněna u provozovatelů zařazených do ekologického zemědělství - výrobců produktů, potravin, krmiv a krmných směsí, osiv a vegetativního rozmnožovacího materiálu; osob sbírajících volně rostoucí rostliny a jejich části, houby a mořské řas; dovozců ze třetích zemí, obchodníků a skladovatelů. Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský vydal oprávnění do 18. července 2011 a zároveň jí přidělil kód certifikační organizace SK-02-BIO. Tento kód je začleněn v logu [24].

Výrobky označené německou národní značkou pro biopotraviny musejí splňovat požadavky evropského Nařízení o ekologickém zemědělství. Logo musí být doplněno názvem a kódem kontrolní organizace [23]. V Německu působí řada svazů a většina zemědělců je v nich organizována. Kromě svazů Bioland a Demeter (největší a nejstarší), zde působí i další jako Naturland, Biokreis, ECOVIN, Gäa, Ecoland a Biopark. Od roku 2002 zde navíc působí jednotná zastřešující organizace pro ekologický sektor – Federace pro ekologický potravinářský průmysl „BÖLW“. Inspekce v Německu je prováděna soukromými inspekčními organizacemi pod státním dohledem (tj. vzhledem k federální struktuře jde o 16 dozorujících orgánů na úrovni federálních zemí a 22 odsouhlasených inspekčních organizací). Tyto provádí inspekci jak u farem, tak výrobců a obchodníků, a to minimálně 1x ročně [25].

Obr. 4 Německá národní značka [26]

Rakouská národní značka pro biopotraviny, kterou mohou získat výrobky splňující požadavky rakouské národní legislativy a evropského Nařízení o ekologickém zemědělství, jež jsou vyrobeny v Rakousku. Inspekce je v Rakousku prováděna sedmi kontrolními organizacemi, tj. Austria Bio Garantie, BIKO Tirol, BIOS, Lacon, LVA, SGS a SLK), z nichž největší je Austria Bio Garantie ABG, která kontroluje více jak 50% rakouských ekofarem. „Austria Bio-Zeichen“ označuje ekologické produkty domácího původu. Toto logo mohou získat ekologické produkty, které jsou vyrobeny ze surovin, které 100% pocházejí z Rakouska, pokud mohou být v Rakousku vypěstovány. Podíl složek, které není možné v Rakousku vyrobit, avšak nikdy nesmí překročit 30%. (Např. u banánového jogurtu musí ekologické mléko pocházet 100% z Rakouska, zatímco ekologické banány, které tvoří jen 7% složek produktu, mohou pocházet z jiné země) [25].

Obr. 5 Rakouská národní značka [27]

Logo kontrolní organizace SKAL, která certifikuje produkty ekologického zemědělství v Nizozemsku. Potraviny označené touto značkou musejí splňovat požadavky evropského Nařízení o ekologickém zemědělství [23]. Nizozemská kontrolní organizace ekologického zemědělství Skal je neziskovou organizací, která byla založena v roce 1992 [28].

Obr. 6 Logo SKAL [29]

Soil Association byla založena v roce 1946 skupinou vědců a odborníky na výživu, kteří pozorovali přímé spojení mezi zemědělskou praxí, rostlinami, zvířaty, lidmi a zdravým životním prostředím [28]. Označení bioproduktů vyrobených v souladu se směrnicemi britské organizace Soil Association, které splňují požadavky jak národní britské legislativy, tak požadavky Nařízení o ekologickém zemědělství, které navíc v mnoha ohledech zpřísňují [23].

Obr. 7 Logo Soil Association [30]

Ve Švýcarsku jsou hlavními kontrolními organizacemi „Bio.inspecta“ (založena v roce 1998; kontroluje cca 80% zemědělců a dále i výrobce a obchodníky), „Bio Test Agro“, „IMO (Institut für Marktökologie)“ a „SQS (Swiss Association for Quality and Management Systems)“. Ty provádějí jak inspekční činnost, tak certifikace dle příslušných svazových standardů (tj. i pro Bio Suisse). Logo BIO SUISSE poupě označuje ekologické produkty vyrobené ve Švýcarsku (tj. minimálně 90% surovin pochází ze Švýcarska) [25].

Obr. 8 Švýcarské logo [31]

2.3.2 Kontrola a označování biopotravin z pohledu státu

Stát garantuje a ustavuje pravidla pro ekologické zemědělství. Pravidla jsou daná legislativou a zákonem č. 242/2000, který vychází z předpisů EU, Nařízení Rady 834/2007 a prováděcího nařízení Komise v platném znění. Při kontrole je sledován především tok surovin. Z dokladů musí být jasné vstupy a výstupy do výroby (minimálně za rok zpětně) [18]. Vstupní kontrola surovin má zajistit, že se ve zpracovatelském podniku pečlivě sleduje, aby dodávané ekologické suroviny skutečně pocházely z ekologického zemědělství. Proto

výrobce musí od dodavatelů nejdříve požadovat certifikát podle ekonařízení. Zboží, které je pak dodáno, se musí na dodacích listech a fakturách vykazovat jako ekologické. Jestliže se surovina transportuje v uzavřených obalech (např. v pytlích), musí být označeny jménem a adresou dodavatele, označením produktu s upozorněním na ekologický původ a kódovým číslem kontrolního pracoviště, které kontroluje dodavatele [28]. Kontrolní orgán je oprávněn po ohlášení vstupovat do prostorů, kde se bioprodukty a biopotraviny vyrábějí, přepravují nebo uvádějí do oběhu a vyžadovat od výrobců biopotravin, dovozců a osob, které uvádějí do oběhu bioprodukty nebo biopotraviny, potřebné doklady, informace a nezbytnou součinnost k nerušenému a rychlému výkonu své činnosti, včetně odběru vzorků. Pověřování kontrolních organizací je rovněž řízeno legislativou - organizace musí být akreditovány ČIA (Český institut pro akreditaci) dle normy 14011. Jsou dány jasné postupy, jak má postupovat certifikační organizace, ošetřeny jsou i požadavky na inspektory (vzdělání, praxe) i materiální a technické vybavení kanceláří apod. Ministerstvo může na základě výsledků výběrového řízení podle zvláštního právního předpisu uzavřít smlouvu s právnickou osobou, na základě níž je pověřená osoba oprávněna vydávat osvědčení o původu bioproduktu nebo osvědčení o biopotravině, provádět kontroly a další odborné úkony. Předpokladem je, že pověřená osoba má technické a administrativní vybavení odpovídající předpokládanému druhu a rozsahu činnosti, a zaměstnanci pověřené osoby mají odborné vzdělání a praxi a splňují požadavek nezávislosti. Fyzická osoba provádějící kontrolu osoby, uvedené v seznamu osob zařazených do přechodného období, nebo ekologického podnikatele, musí mít alespoň úplné střední odborné vzdělání v oboru zemědělství a lesní hospodářství nebo veterinární vědy a nejméně 5 let odborné praxe nebo vysokoškolské vzdělání příslušného směru a nejméně 3 roky odborné praxe. Fyzická osoba provádějící kontrolu výrobce biopotravin nebo osoby, která uvádí do oběhu bioprodukty nebo biopotraviny, musí mít alespoň úplné střední odborné vzdělání v oboru zemědělství a lesní hospodářství nebo potravinářství a nejméně 5 let odborné praxe nebo vysokoškolské vzdělání příslušného směru a nejméně 3 roky odborné praxe. Osoba provádějící kontrolu nesmí být výrobcem biopotravin či osobou, která uvádí bioprodukty či biopotraviny do oběhu, s výjimkou ekologického podnikatele. Dále nesmí provádět kontrolu u ekologického podnikatele, výrobce biopotravin či osoby, která uvádí bioprodukty či biopotraviny do oběhu, kterému poskytla v posledních 3 letech poradenství, provádět kontrolu v okrese, kde má trvalé nebo přechodné bydliště, provádět kontrolu u osob blízkých, nebo provádět kontrolu na jednom místě více než 3 roky po sobě. Osoba provádějící kontrolu je povinna zachovávat

mlčenlivost o skutečnostech, které se dozvěděla při kontrole. Tím není dotčena možnost zveřejňovat informace o výsledcích osvědčování [6]. Pověření kontrolní organizace Ministerstva zemědělství je upraveno zákonem. Certifikace biopotraviny, tedy ověření, že splňuje daná pravidla je vydávána jako výstup kontroly, je platná maximálně 15 měsíců. Kontrola probíhá pravidelně a opakovaně a dokládá, že výrobce plní dané nařízení [18]. Při porušení povinností, které jsou obsaženy v legislativě, dochází buď k udělení finanční pokuty, nebo k odebrání certifikace.

S ohledem na zvyšující se počet ekofarem dochází od roku 2010 v zajišťování kontrol ekologického zemědělství k rozdělení kompetencí. Nad dodržováním právních předpisů bude dohlížet vedle soukromých kontrolních subjektů také Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) [27]. ÚKZÚZ provádí u vybraných subjektů tzv. „úřední kontroly“ a současně zajišťuje kontrolu plnění podmínek pro vyplácení dotací v agroenvironmentálních opatření (AEO), kterou dosud prováděly jen soukromé kontrolní subjekty. Tři stávající kontrolní subjekty KEZ o.p.s., ABCert a Biokont, s.r.o. nadále provádějí kontrolní činnosti spojené s vydáním osvědčení o původu bioproduktu, biopotraviny nebo ostatního bioproduktu [32].

2.3.2.1 Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

ÚKZÚZ je zřízen Ministerstvem zemědělství ČR a jako orgán státní správy provádí správní řízení a vykonává jiné správní činnosti, odborné a zkušební úkony, kontrolní a dozorové činnosti v oblasti odrůdového zkušebnictví, krmiv, agrochemie, půdy a výživy rostlin, osiv a sadby pěstovaných rostlin, trvalých kultur (vinohradnictví a chmelařství) a v oblasti živočišné produkce. Jeho činnosti jsou definované v zákoně č. 147/2002 Sb. v platném znění, o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů a je zmocněn také pro výkon kontrol v ekologickém zemědělství. Od roku 2004 je ÚKZÚZ pověřen správou databáze osiv dostupných v EZ. Sídlo ústavu je v Brně a jeho činnost je zabezpečována na pracovištích na území celé České republiky [33].

2.3.2.2 KEZ o.p.s.

První česká kontrolní organizace, která od roku 1999 zajišťuje nezávislou kontrolu a certifikaci. KEZ o.p.s. má akreditaci pro inspekční a certifikační orgán společnosti. Je uznávanou evropskou kontrolní a certifikační společností zveřejněnou v Official Journal of the

European Union. Každoročně finančně podporuje vybrané propagační akce, které přímo souvisí s činností klientů KEZ o.p.s. a s certifikací produktů a výrobků. V neposlední řadě se aktivně podílí na tvorbě české legislativy o ekologickém zemědělství a spolupracuje s výzkumnými ústavy i svazy. Mezinárodní kód kontrolní organizace: CZ-BIO-KEZ-01 [34].

2.3.2.3 ABCERT

Firma ABCERT vznikla v roce 2002 splynutím kontrolních organizací Alicon a BioZert. Obě tyto společnosti od roku 1992 vyvíjely aktivní a úspěšnou činnost v oblasti bio-kontroly. Mezinárodní kód kontrolní organizace: CZ-BIO-ABCERT-02 [34].

2.3.2.4 Biokont CZ

Společnost Biokont je kontrolní a certifikační organizace v ekologickém zemědělství, s přístupem do centrálních evidencí v ČR, registrovaná v Official Journal of the European Union v Bruselu. Její hlavní činností je kontrola ekologického zemědělství a certifikace BIO (Organic). Mezinárodní kód: CZ-BIO-003 [34].

3 ZÁKONY VZTAHUJÍCÍ SE NA BIOPOTRAVINY

Nařízení Rady (ES) č. 834/2007 v platném znění z 28. června 2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů nahrazující nařízení (EHS) č. 2092/91. Toto nařízení stanovuje právní rámec pro všechny úrovně výroby, distribuce, kontroly a označování ekologických produktů, které mohou být nabízeny a obchodovány v EU. Na základě jasně stanovených cílů a principů definuje nepřetržitý rozvoj ekologické produkce. Všeobecné pokyny pro výrobu, kontrolu a označování ekologických výrobků byly stanoveny nařízením Rady a změnit je proto může pouze Evropská rada ministrů zemědělství. Současně se ruší předchozí nařízení (EHS) č. 2092/91. V nařízení Komise (ES) č. 889/2008 jsou upraveny všechny úrovně rostlinné a živočišné výroby, počínaje obděláváním půdy a chovem zvířat až po zpracování a distribuci ekologických potravin a jejich kontrolu. Tato pravidla jsou po technické stránce značně podrobná a z větší části představují rozšíření původního nařízení o ekologické produkci s výjimkou skutečností, které byly nařízením Rady upraveny odlišně. K nařízení Komise je připojeno vícero příloh. Tyto přílohy a ostatní části nařízení může Komise nadále doplňovat, aby byla zachována jejich aktuálnost vzhledem k nepřetržitému vývoji v technologii, vědě a trhu s ekologickou produkcí. Na podporu zavedení nových pravidel a začlenění některých výjimek z předchozího nařízení o ekologické produkci, jejichž platnost má vypršet, byla stanovena přechodná opatření. Kromě legislativy EU pro ekologické zemědělství a ekologickou produkci musí ekologičtí zemědělci a zpracovatelé také dodržovat obecně platná pravidla pro zemědělskou produkci a zpracování zemědělských produktů. To znamená, že všeobecně platná pravidla upravující výrobu, zpracování, marketing, označování a kontrolu zemědělských produktů se vztahují také na ekologické potraviny [22]. Předpis č. 381/2007 Sb. v platném znění o stanovení maximálních limitů reziduí pesticidů v potravinách a surovinách. Tato vyhláška zpracovává příslušné předpisy Evropských společenství a upravuje v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropských společenství u stanovených druhů potravin a surovin maximální limity reziduí pesticidů [35]. Od 1. 1. 2009 je v platnosti Nařízení Komise (ES) 1235/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro dovoz biopotravin ze třetích zemí. Začaly také platit novely tohoto nařízení, konkrétně se jedná o nařízení Komise (ES) 537/2009 a nařízení Komise (ES) 471/2010, kterými došlo k zařazení nových zemí na tzv. seznam třetích zemí EU (Tunisko a Japonsko) [36].

3.1 Výroba biopotravin

Každý, kdo hodlá zahájit výrobu biopotravin, je povinen písemně ohlásit tuto skutečnost neprodleně ministerstvu. Toto ohlášení musí obsahovat u fyzické osoby jméno, příjmení, místo trvalého pobytu, rodné číslo nebo datum narození, není-li vydáno rodné číslo, u právnické osoby obchodní název, sídlo a identifikační číslo, polohu provozovny, případně zemědělských pozemků, kde se výroba biopotravin uskutečňuje, povahu výroby biopotravin a druhy biopotravin. Ministerstvo vede seznam výrobců biopotravin a zveřejňuje je ve Věstníku Ministerstva zemědělství. K výrobě biopotravin může být použito mimo bioproduktů, přídatných látek a pomocných látek a také surovin zemědělského původu nepocházejících z ekologického zemědělství nebo z přechodného období v množství, které nesmí přesáhnout 30 %, a to za podmínek uvedených v prováděcím právním předpisu. Přídatné látky, pomocné látky a suroviny zemědělského původu nepocházející z ekologického zemědělství nebo z přechodného období, které mohou být použity pro výrobu biopotravin, stanoví prováděcí právní předpis. Výrobce biopotravin je povinen při výrobě biopotravin a jejich skladování používat pouze zpracovatelské postupy, materiály a prostředky k asanaci a čištění výrobních zařízení a skladů, které stanoví prováděcí právní předpis. Výrobce biopotravin je povinen zajistit, aby nedošlo ke smísení nebo záměně bioproduktů nebo biopotravin s jinými produkty nebo potravinami. Souběžná výroba potravin a biopotravin musí být časově nebo prostorově oddělena, zejména musí být zajištěna identifikace výrobních dávek. O výrobě biopotravin musí být odděleně vedena předepsaná průkazná evidence [6].

3.2 Distribuce bioproduktů

Greenmarketing neboli ekologický marketing je zaměřen na uspokojování dlouhodobých potřeb trhu a potřeb zachování ekologických zájmů prostředí [37]. V greenmarketingu nelze uplatňovat stejné postupy jako v tradičním marketingu. Tradiční marketing klade důraz na rozvoj produktů tak, aby se co nejlépe shodovaly s potřebami zákazníků a současně, aby jejich cena byla příznivá. Greenmarketing je více komplexní a snaží se o rozvoj takových produktů, které mají minimální dopad na životní prostředí a současně odpovídají potřebám spotřebitele vzhledem k vysoké kvalitě, pohodlí a dostupné ceně. Dále se snaží pochopit celou řadu environmentálních, ekonomických, politických a sociálních témat, které ovlivňují zákazníka a produkty, nyní i v budoucnu [38]. Biopotravin nejenom přibývá, ale také se mění jejich způsob, jakým je Češi nakupují. Od 90. let měli možnost je nakupovat v několika specializovaných obchodech, především v Praze a dalších velkých městech. Ty však

navštěvovali hlavně skalní fanoušci ekologických potravin a zdravého životního stylu. Zlom přišel před několika lety, kdy se cedulky s nápisem „Bio“ objevily na prvních regálech českých supermarketů [39]. Možnosti uvádění bioproduktů na trh mohou být klasifikovány jako přímé a nepřímé. Při přímém uvádění na trh dochází k interakci mezi producentem a spotřebitelem, při nepřímém uvádění na trh vstupuje do hry prostředník. Mezi nepřímé distribuční cesty patří zprostředkovatelé, velkoobchody, odbytová družstva, zpracovatelé bioproduktů a výrobci biopotravin, specializované prodejny s biopotravinami a racionální výživou, restaurace a hotely, velkokapacitní kuchyně a veřejné stravování (nemocnice, závodní jídelny, armáda), konvenční prodejny potravin a řetězce supermarketů. Mezi přímé distribuční cesty se řadí prodej přímo na farmě, vlastní sběr zákazníky, bio-tržnice, bio-bedýnky, nákupní společenství zákazníků (Community Supported Agriculture-komunitou podporované zemědělství), online-nákup přes internet [40]. V České republice se přímý prodej na farmách podílí pouze necelými 5% objemu trhu. Převažuje jednoznačně zprostředkovaný prodej. Více než 60% všech biopotravin se v ČR prodává prostřednictvím řetězců super a hypermarketů, dalších 30% představuje prodej ve specializovaných bioprodejnách a prodejnách zdravé výživy, přibližně 4% trhu tvoří nezávislé prodejny potravin. Ostatní prodej prostřednictvím bioklubu, internetu nebo jiným způsobem představuje asi 1% [41].

Pro biosektor představuje gastronomie velký potenciál. Poptávka zřetelně stoupá. Někteří dodavatelé restaurací a velkoobchodníci již nabízejí bio zboží nebo mají jejich zavedení v plánu. Biocertifikace gastro provozů z pohledu právních norem o ekologickém zemědělství by si měli provozovatelé restauračních zařízení, kteří chtějí používat biosuroviny a následně pokrmy označovat jako bio, uvědomit, že se tímto aktem stávají „výrobci biopotravin“ a tudíž se na ně vztahuje povinnost registrace, kontroly a certifikace. S biocertifikátem získají návštěvníci restaurací maximální důvěru v transparentnost celého dodavatelského řetězce. Jídelny a restaurace si uvědomují, že pokud se chtějí na trhu odlišit a pokud chtějí působit důvěryhodně, certifikace provozu dle bio směrnic je nezbytná. Biopotraviny restaurace nakupují nejčastěji od distributorů či dovozců a dále z velkoobchodů s biopotravinami. Na předních místech používaných biopotravin byly nejčastěji uváděny kategorie: čerstvá zelenina, mléko a mléčné výrobky a maso. Žádná z dotazovaných restaurací nenakupuje biopotraviny přímo od farmářů. Jako hlavní důvod nezavádění biopotravin do jídelníčku je uváděna příliš vysoká cena. Vyloučením jednoho a více článku z dodavatelského řetězce by cenu výrazně snížilo. Biopotraviny v Čechách vstupují zejména do segmentu exkluzivní

gastronomie. Biopotraviny od českých ekofarmářů a výrobců se pravidelně objevují v pražských luxusních restauracích a hotelích, jako například InterContinental, Radisson SAS Alcron, Hotel Hoffmeister, Four Seasons, Corinthia, Hilton, La Degustation Boheme Bourgeoise, Patriot, Lví dvůr, Ambiente a Palffy Palace Restaurant, Restaurant Mlýnec, Bellevue, Maze, Žofín Garden [42]. Veřejné stravování se stává v Evropě jedním z velmi perspektivních trhů pro biopotraviny. Mnohé z vlád si daly za cíl právě tento odbytový kanál podpořit, sílí také poptávka ze strany samotných institucí vařit z biopotravin. V oblasti veřejného stravování (školy, nemocnice, domovy důchodců, podnikové jídelny, armáda) je situace v České republice oproti sousedním zemím teprve v plenkách. Nicméně tento segment představuje do budoucna pro české ekologické zemědělce a výrobce biopotravin obrovskou příležitost. Využívání biopotravin v hromadném stravování, zejména ve školních a předškolních zařízeních, může mít dalekosáhlé pozitivní důsledky na zdraví české populace, ekonomický růst venkova a ekologizaci českého zemědělství. Zavádění biopotravin do školních a předškolních zařízení je obrovskou příležitostí v oblasti zdravého stravování dětí. [43].

Biobedýnky umožňují výrazně lokalizovat ekonomiku a vytvářejí tak co nejpřímější vazbu mezi pěstitelem a spotřebitelem [44]. Objednavatel biobedýnek nemá přesný přehled o tom, co bude bedýnka obsahovat. Farmáři ji plní na základě toho, co je zrovna čerstvé, a co aktuálně dozrává. Někteří farmáři nabízejí pouze zeleninu, jinde je součástí bedýnek také ovoce nebo i vajíčka a maso. Zelenina je neupravená a nemytá. V zimě obsahuje bedýnka zpravidla různé druhy brambor, mrkev, červenou řepu, ředkev, cibule nebo dýně. V sezoně obsahují bedýnky třeba listovou zeleninu jako salát, špenát, řapíkatý celer nebo kapustu, také česnek, rajčata, okurky, papriky, cuketu nebo pórek. Obsah bedýnek může být doplněn také o sezonní ovoce, jako jsou jablka, hrušky, švestky nebo jahody. Bez ohledu na proměny obsahu je cena bedýnky stále stejná. Obvykle stojí 8-10 kg zeleniny okolo dvou set korun. Placení je řešeno buď předplácením dopředu až na čtvrt roku, nebo se platí po převzetí bedýnky. Frekvence dodávání zeleniny může být podle objemu spotřeby odběratele týden nebo čtrnáct dní. Systém distribuce zeleninových bedýnek vznikl v 60. letech ve Švýcarsku a Německu, od té doby se úspěšně rozšířil do řady západních zemí. Posledních dvacet let výborně funguje například ve Francii nebo USA. Pro Českou republiku jsou zatím bedýnky spíše novinkou, která zatím funguje pouze ve velkých městech, jako je Praha a Brno [45].

Nákupní společenství zákazníků (Community Supported Agriculture- komunitou podporované zemědělství). Jedná se o systém, při kterém si místní spotřebitelé předplatí na celou sezónu pravidelné dodávky čerstvých bioproduktů, dávají tím ekologickému zemědělci jistotu odbytu. Je rozšířené zejména ve Spojených státech, získává si popularitu ve Velké Británii [39].

3.2.1 Kvalita bioproduktů z ekologického zemědělství

Kvalita produktů ekologického zemědělství (bioproduktů) se chápe jinak, než chápeme kvalitu běžných zemědělských komodit. Je totiž určována kvalitou celého zemědělského systému a zpracovatelského postupu. Je tedy dána způsobem, jakým byly rostliny vypěstovány, jak byla zvířata chována a jak byl bioprodukt zpracován, skladován a distribuován. Navíc, kvalita produktů ekologického zemědělství má také podstatně širší charakteristiku, než jen mechanické, chemické či mikrobiologické hodnocení obsahu látek. S touto kvalitou souvisí již zmíněný způsob produkce z hlediska etického, morálního, sociálně- psychologického a environmentálního [46]. Způsoby pěstování rostlin a chovu hospodářských zvířat, jakož i další postupy zpracování bioproduktů jsou stanoveny zákony a prováděcími předpisy. Kvalita biopotravin není dosud nikde právně definována, což není ani žádoucí, ani možné. Pro biopotraviny nejsou stanoveny zvláštní limitní hodnoty jednotlivých látek. Požadavky na zpřísnění obsahových limitů pro biopotraviny pod hodnoty konvenčních produktů byly vždy nereálné s ohledem na obecný stav prostředí, ve kterém se zemědělství nachází a ve kterém zemědělci hospodaří [10].

ZÁVĚR

Potraviny zastupují v životě lidí sami o sobě významnou kapitolu. Nejde jen o jídlo jako takové. Většina lidí, i když si už jednou za čas biopotraviny dopřejí a odhodlají se k jejich nákupu, s nimi stejně neumí zacházet. Úpravou jako klasické jídlo od našich maminek a babiček na přemíře sádla, pak pozbývá všechna ta snaha o zdravější přístup k životu. Myslí, že by se lidem mělo dostat více informací a osvěta ne jen o tom, co to biopotraviny jsou, ale především jak s nimi zacházet (správné domácí uskladnění) a hlavně jak je správně kulinárně zpracovávat, aby došlo, k co největší využitelnosti všech nutričních látek a vitamínů. V posledních letech je snaha o rozšíření podvědomí o původu biopotravin. Jedná se zejména o podporu regionálních zemědělců, takže vlastně víme, co jíme a odkud potraviny pochází. I přesto, však na našem trhu chybí širší sortiment biopotravin a stále se velké množství biovýrobků přiváží ze zahraničí, kde je výběr o mnoho větší. Rok od roku se zvyšující počet ekologických zemědělců, ale ukazuje, že za nedlouho to již nebude zapotřebí.

Bakalářská práce se zabývá základní charakteristikou biopotravin, ekologického zemědělství a jejich legislativním hlediskem. Jedná se o značení biopotravin, u nás i v některých zemích Evropské unie, kontrolními subjekty dozorujícími nad kontrolou biopotravin, zákony a vyhláškami vztahujícími se na biopotraviny u nás i v Evropské unii. Dále jsou v bakalářské práci zmíněny podmínky výroby biopotravin a distribuce biopotravin, která je zaměřena na rozdělení distribučních cest trhu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Web stránky BIOPOTRAVINY INFO. *Základní Info* [online]. [cit. 2011-4-22]. Dostupné z: <<http://www.biopotraviny.info/zakladniinfo.html>>
- [2] Web stránky Dera Food Technology Czech Republic. *Bio potraviny- situace v ČR a SR 2008* [online]. [2011-4-23]. Dostupné z: <<http://www.dera.cz/cz/dokumenty>>
- [3] ANONYM. *Co je to bioprodukt?* [online]. [2011-5-1]. Dostupné z: <<http://biotta.webnode.cz/news/co-je-to-bioprodukt/>>
- [4] RUMÍŠKOVÁ, M. *Základy výživy*. Brno 2002. ISBN 80-86494-05-5
- [5] OTEVŘENÁ ENCYKLOPEDIE WIKIPEDIE. *Ekologické zemědělství*. [online]. [cit. 2011-5-1]. Dostupné z: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Bioprodukt>>
- [6] *Zákon č. 242/2000 Sb. o ekologickém zemědělství v platném znění*.
- [7] HNUTÍ DUHA OLOMOUC. *Ekoagroturistika Olomoucko a jeseníky 2007* [online]. Hnutí Brontosaurus Jeseníky, 2007. CZ.041.03/4.2.16.4/0001. [2011-5-1]. Dostupné z: <<http://www.hnutiduha.cz/olomouc/data/publications/ekoagroturistika-2007.pdf>>
- [8] ŠUTA, M. *Biotechnologie, životní prostředí a udržitelný rozvoj*. Společnost pro trvale udržitelný život, 2007. ISBN 978-80-902635-1-2
- [9] EKOTOXA OPAVA s. r. o. a kolektiv autorů. *Integrovaný manuál správné zemědělské praxe* [online]. Červen 2005. [2011-5-1] Dostupné z: <http://www.agroporadenstvi.cz/poradenstvi/CD/data/00/00_bulletin.pdf>
- [10] URBAN, J., ŠARAPATKA, B. A KOL. *Ekologické zemědělství: učebnice pro školy i praxi I. díl (Základy ekologického zemědělství, agroenvironmentální aspekty a pěstování rostlin)*. 1. Vydání PRAHA 2003. ISBN: 80-7212-274-6
- [11] ODBOR ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A ZEMĚDĚLSTVÍ. *Ekologické zemědělství Olomouckého kraje* [online]. Olomoucký kraj, první vydání Olomouc 2007. [2011-5-3]. Dostupné z: <http://www.bioinstitut.cz/publikace/documents/OLK_zemedelstvi_CJ.pdf>

- [12] MOUDRÝ, J., PRUGAR, J. *Kvalita, zpracování a odbyt bioproduktů*. České Budějovice: Zemědělská fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, 2001. ISBN 80-7040-526-0.
- [13] VONDRÁŠKOVÁ, Š. *Vývojové trendy ekologického zemědělství* [online]. UZPI Informační přehledy. Praha 2006. [2011-5-3]. Dostupné z:
<<http://www.agronavigator.cz/UserFiles/File/Agronavigator/Ekologick%20zemdlstv1.pdf>>
- [14] Web stránky Ministerstva zemědělství. *Ekologické zemědělství*. [online].[2011-5-3]. Dostupné z: <<http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/>>
- [15] Ústav zemědělské ekonomiky a informací pod gescí Ministerstva zemědělství. *Zpráva o stavu zemědělství za rok 2009“ZELENÁ ZPRÁVA“* [online]. Ministerstvo zemědělství. [2011-5-3]. ISBN: 978-80-7084-940-8. Dostupné z:
< http://eagri.cz/public/web/file/61379/Zelena_zprava_2009.pdf>
- [16] URBAN, J. *Ekologické zemědělství v České republice (aktuální stav a data 2010)* [online]. [2011-5-3]. Dostupné z:
<http://www.bioinstitut.cz/documents/AktualnistavEZvCR_unor_2011.pdf>
- [17] RESNICOFF, M. *Ekologické zemědělství v České republice* [online]. Březen 2010. [2011-5-3]. Dostupné z:
<<http://www.suite101.com/content/czech-republic-agricultural-briefing-2010-a215475>>
- [18] Petrová A. a kol. *Biopotraviny bez mýtů. Ekologické zemědělství pohledem odborníků z praxe* [online]. PRO-BIO LIGA, Praha 2010. [2011-5-8]. Dostupné z:
< http://www.biospotrebitel.cz/biospotrebitel/ms_files/03QFXFTM80512.pdf >
- [19] Web stránky Ekovinice Kostelanský. *Označování biovýrobků vyplývající z legislativy* [online]. [2011-5-13]. Dostupné z:
<http://www.ekovinice.com/index.php?option=com_content&view=article&id=16:oznaovani-biovyrobk&catid=7:ekologie&Itemid=16>
- [20] Jenčová, S., Mach, P. *Perspektivy pekařské výroby bioproduktů*. Potravinářská revue- speciál/2008. AGRAL s.r.o. 12. srpen 2008. ISSN 1801-9102 [2011-5-13]. Dostupné z: < <http://www.agral.cz/Portals/15/pdf/RevueBIOSpecial2.pdf> >

- [21] Web stránky Biospotřebitel.cz [online]. [2011-5-22]. Dostupné z:
<<http://www.biospotrebitel.cz/biospotrebitel/clanek/125498/jak-poznam-biopotravinu.html>>
- [22] Web stránky EU o ekologickém zemědělství [online]. [2011-5-13]. Dostupné z:
<http://ec.europa.eu/agriculture/organic/eu-policy/legislation_cs>
- [23] *Značení biopotravin* [online]. [2011-5-13]. Leták vydala PRO-BIO LIGA. Dostupné z: <<http://www.countrylife.cz/data/files/znaceni-biopotravin-nahled-76.pdf>>
- [24] Web stránky Naturalisk.sk [online]. [2011-5-13]. Dostupné z:
<<http://www.naturalis.sk/o-nas/>>
- [25] Hrabalová, A. *Studie „Možnosti změny pravidel pro označování biopotravin“* [online]. Listopad 2009. [2011-5-13]. Dostupné z:
<http://www.pro-bio.cz/cms/ms_files/33FKWDOS1132.pdf>
- [26] Dostupné z: <<http://www.ekostrazce.cz/slovník-pojmu>>
- [27] Magazín Genuss [online]. [2011-5-22]. Dostupné z: <<http://www.genuss-magazin.eu/?+Ganz+natuerlich+&id=2500%2C4484612%2C%2C%2CY2Q9NTI%3D>>
- [28] Web stránky Ministerstva zemědělství. *Jak poznat bio z dovozu* [online]. [2011-5-13]. Dostupné z:
<<http://www.agronavigator.cz/ekozem/default.asp?ch=24&typ=1&val=73325&ids=0>>
- [29] Dostupné z: <<http://www.natursoy.es/continguts/bio.php>>
- [30] Dostupné z: <<http://www.seeog.org.uk/>>
- [31] Dostupné z: <<http://www.organicskincarepro.com/Organic-Skin-Care-Certificates/150.htm>>
- [32] Web stránky Business info [online]. [2011-5-13]. Dostupné z:
<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/inspekce-a-kontroly/ekologicke-zemedelstvi-bude-kontrolovat/1000547/55855/>
- [33] Ministerstvo zemědělství. *Zapojením ÚKZÚZ se zvýší transparentnost a efektivita kontrol ekologických podniků* [online]. [2011-5-13]. Dostupné z:

- < www.abcert.cz/download.php?filename=urednikontroly.pdf>
- [34] Web stránky Bio-info [online]. [2011-5-13]. Dostupné z:
< <http://www.bio-info.cz/seznamy/firmy/kontrolni-organizace>>
- [35] Sbírka zákonů. *Předpis č. 381/2007 Sb. o stanovení maximálních limitů reziduí pesticidů v potravinách a surovinách.*
- [36] Bioinstitut, o.p.s. ve spolupráci s autory. *Ročenka ekologického zemědělství 2009* [online]. Ministerstvo zemědělství. ISBN 978-80-7084-927-9. [2011-5-13]. Dostupné z:
< http://www.bioinstitut.cz/documents/Rocenka-web-komplet_000.pdf>
- [37] Hes, A. a kol. *Obchodní nauka*. Skripta: CZU Praha 2003.
- [38] Matějovský, L., Vonšovská, I. *Ekologické zemědělství v ČR, Greenmarketing-popis ekologických zemědělců propagující své produkty v ČR* [online]. Česká zemědělská univerzita v Praze. Technická fakulta 2007. [2011-5-13]. Dostupné z:
< <http://www.pro-bio.cz/vyzkum/prace/97.pdf> >
- [39] Dostál, D. *Bio dobývá pole i supermarketů*. NOVÝ PROFIT. Stanford, a.s. Číslo 42, ročník 21. 18. Října 2010. ISSN: 1212-3498.
- [40] Václavík, T. *Přímý marketing pro ekologické zemědělce* [online]. Metodické listy č. 29. Spolek poradců v ekologickém zemědělství ČR. [2011-5-13]. Dostupné z:
<<http://www.eposcr.eu/wp-content/uploads/2011/04/ML29-Primy-marketing.pdf>>
- [41] Moudrý, J. *Marketing bioprodukce*. České Budějovice: ZF JU, 2007. ISBN 978-80-7394-034-8.
- [42] Web stránky E-kuchařka. *Biopotraviny v gastronomii* [online]. [2011-5-13]. Dostupné z: <<http://www.e-kucharka.cz/biopotraviny-v-gastronomii.htm>>
- [43] *Analýza trhu s bio-potravinami v České republice. Potenciál uplatnění bio-potravin české provenience na domácích maloobchodních trzích* [online]. Potravinářská komora ČR, listopad 2010. [2011-5-21]. Dostupné z:
< www.bioinstitut.cz/AnalyzatrhusbiopotravinamivCR_2010.rtf>

- [44] Václavík, T. *Biopotraviny si může dovolit prakticky každý*. NOVÝ PROFIT. Stanford, a.s. Číslo 42, ročník 21. 18. Října 2010. ISSN: 1212-3498.
- [45] Web stránky mebio.cz. *Biobedýnky: čerstvá lokální zelenina přímo na váš stůl* [online]. [2011-5-15]. Dostupné z:
<<http://www.mebio.cz/clanky/biobedynky-cerstva-lokalni-zelenina-primo-stul/>>
- [46] Web stránky Biospotřebitel.cz. *SZPI zkoumalo kvalitu biopotravin* [online]. 8. 8. 2008. [2011-5-15]. Dostupné z:
<<http://www.biospotrebitel.cz/biospotrebitel/clanek/120107/szpi-zkoumalo-kvalitu-biopotravin.html>>
- [44] Václavík, T., Greenmarketing. *Ekologické zemědělství a rozvoj venkova* [online]. Spolek poradců v ekologickém zemědělství ČR, o. s. Brno 2008. [2011-5-15]. Dostupné z:
<http://www.eposcr.eu/wp-content/uploads/vyd_publ/EZ%20a%20rozvoj%20venkova.PDF>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

EHS	Evropské hospodářské společenství.
EU	Evropská unie.
TTP	Trvale travnaté porosty.
P	Fosfor.
K	Draslík.
EZ	Ekologické zemědělství.
MZe	Ministerstvo zemědělství.
ČR	Česká republika.
BSE	Bovinní spongiformní encefalopatie, lidově nemoc šílených krav.
PCB	Polychlorované bifenyly.
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav.
ES	Evropské společenství.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. č. 1 České národní logo

Obr. č. 2 Nové logo EU

Obr. č. 3 Slovenská národní značka

Obr. č. 4 Německá národní značka

Obr. č. 5 Rakouská národní značka

Obr. č. 6 Logo nizozemské kontrolní organizace SKAL

Obr. č. 7 Logo britské organizace Soil Association

Obr. č. 8 Švýcarské logo biopotravin

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha P I Složky nezemědělského původu povolené při výrobě biopotravin podle nařízení (EHS) č. 2092/91
- Příloha P II Certifikát na biopotravinu

**PŘÍLOHA P I: SLOŽKY NEZEMĚDĚLSKÉHO PŮVODU
POVOLENÉ PŘI VÝROBĚ BIOPOTRAVIN PODLE
NAŘÍZENÍ (EHS) Č. 2092/91**

Přídavné látky včetně nosičů

Název	Zvláštní podmínky*	
E 170	Uhličitan vápenatý	každá povolená funkce kromě barvení
E 270	Kyselina mléčná	–
E 290	Oxid uhličitý	–
E 296	Kyselina jablečná	–
E 300	Kyselina askorbová	–
E 306	Výtažek bohatý na tokoferol	antioxidant v tucích a olejích
E 322	Lecitiny	–
E 330	Kyselina citrónová	–
E 333	Citráty vápenaté	–
E 334	Kyselina vinná (L(+)-)	–
E 335	Vinan sodný	–
E 336	Vinan draselný	–
E 341(i)	Hydrogenfosforečnan vápenatý	kypřidlo do mouky
E 400	Kyselina alginová	–
E 401	Alginát sodný	–
E 402	Alginát draselný	–
E 406	Agar	–
E 407	Karagenan	–
E 410	Karubin (moučka ze svatohánského chleba)	–
E 412	Guarová guma	–
E 413	Tragaant	–
E 414	Arabská guma	–
E 415	Xantanová guma	–
E 416	Karaya	–

E 422	Glycerín	(...) Rostlinné výtažky
E 440(i)	Pektin	–
E 500	Uhličitany sodné	–
E 501	Uhličitany draselné	–
E 503	Uhličitany amonné	–
E 504	Uhličitany hořečnaté	–
E 516	Síran vápenatý	nosič
E 524	Hydroxid sodný	povrchová úprava louhovaného pečiva
E 551	Oxid křemičitý	protihrudkující látka do bylinek a koření
E 938	Argon	–
E 941	Dusík	–
E 948	Kyslík	–

PŘÍLOHA PII: CERTIFIKÁT NA BIOPOTRAVINY.

KEZ o.p.s., Poděbradova 909, CZ 537 01 Chrudim
Tel: 469 622 249, Fax: 469 625 027, email: certifikace@kez.cz, www.kez.cz, kód organizace: CZ-KEZ-01
Certifikační orgán KEZ o.p.s.
vydává

CERTIFIKÁT NA BIOPOTRAVINY

číslo D06316
pro výrobce biopotravin

STEVIKOM s.r.o., se sídlem Husitská 35, Praha 6, 130 00.

STEVIKOM s.r.o. - závod Radnice u Rokycan, číslo 01795

V souladu s certifikačním schématem KEZ o.p.s., na základě inspekce typu B, provedené dne 5.11.2008 a Zprávy o hodnocení ze dne 24.11.2008 bylo zjištěno a ověřeno, že klient splňuje požadavky nařízení Rady (EHS) č. 2092/91 o ekologickém zemědělství a k němu se vztahujícím označování zemědělských produktů a potravin, jakož i požadavky zákona č. 242/2000 Sb. o ekologickém zemědělství.

KEZ o.p.s. potvrzuje, že držitel tohoto certifikátu je oprávněn při označování svých produktů/výrobků z činnosti dle OKEČ 15.95 Výroba jiných nedestilovaných kvašených nápojů, uvádět v souladu s čl. 10 a přílohou V. Nařízení Rady (EHS) č. 2092/91, grafický znak a text „Ekologické zemědělství – kontrolní systém ES“, jakož i označení a grafický znak podle § 23 zákona č. 242/2000 Sb. mimo produktů/výrobků pocházejících z přechodného období. Seznam produktů/výrobků a specifikace normy pro osvědčování je uveden na příloze k certifikátu.

Tento certifikát platí od 5.11.2008 do 5.2.2010

V Chrudimi dne 24.11.2008

Ing. Kamil Pecka
vedoucí certifikačního orgánu
KEZ o.p.s.

Poučení: Certifikát zůstává majetkem KEZ o.p.s. a pozbývá platnosti uplynutím doby, na kterou byl vystaven. Dále pozbývá platnost při ukončení smlouvy o kontrole některou ze smluvních stran, při jakémkoliv zjištění porušení ustanovení nařízení Rady (EHS) č. 2092/91 nebo zákona č. 242/2000 Sb. Po skončení platnosti certifikátu je nutné ho nahradit novým certifikátem, vystaveným KEZ o.p.s. na základě nepřerušovaného inspekčního a certifikačního procesu.